

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Glunyadi Béláné*

Cím: *Készülődés a „láthatatlan vendég” fogadására*

Forrás: *Nemzeti Újság*

Bp.
(Hely)

1922. D/22
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

362

Hely

Idő

„1922”

Személy

Helyszám

362.54 „1922”

Készülődés a „Láthatatlan vendég” fogadására

Hogyan folyik a munka? — Még hiányos az adakozók listája — Szemelvények a nyomorkataszterből
Huszár Károly nyilatkozik akciója eddigi eredményéről

Az Országházába iparkodom. A fényes autók, előkelő fogatok sorfala között szánalmasan elgyötört emberroncok osonnak a pirosbársony szőnyeges márványfeljárát felé. Valami iráskát szorongatnak kékredermedt ujjaik között, és foszlott, széljárta rongyaik alatt meleg reménységgel dobban meg a szívük. Valamennyien a „Láthatatlan vendég”-ben bizakodók, akik egy-két morzsát remélnék a gazdagság dusan megrakott asztaláról.

Az akció irodája

Az aranycirádás márványpalota egyik bizottsági termében a komor és hideg falak meglepetve nézik azt a serény és lázas munkát, mely közöttük folyik. A sok méter hosszú, zöldposztós asztal mellett, ahol rendszerint ünneplésen komoly férfifejek szokták megtanácskozni a törvényjavaslatokat, most világos női bluzok, szőke és barna asszonyfejek hajolnak az írások fölé. És az asztalfőn a „Láthatatlan vendég” házigazdája, ül óriási garmada kérvény mellett.

Itt dolgozik Huszár Károly, az inségesek talán egyetlen lelkes és igazi szószólója ebben a palotában, aki ismét megtalálta azt a hangot, mellyel a rideg, önző szívek fagyos jégpáncélját megtudta olvasztani. És a jékhéreg alól ki tudta kaparni a szunyadó emberszeretet illatos virágát, mely Budapest nyomorgói, a szűk, sötét odvak páriáitól legálább az éhhald csontöklét el fogja taszítani.

Huszár Károly

Ha figyelmesen megnézzük a volt miniszterelnök szélesen megrajzolt, karakterisztikus fejét, melyet boltozatos homloka fölött erősszálu, szürkülő haja szögletesen keretez, meglep az a kérlelhetetlenül energikus kifejezés, mely arcát jellemzi. A férfias határozottság és akarat megtestesülése ez az arc. De ha a szemtőle mögé alaposabban benézünk, megfog a puha, derűsen világító tekintete, mely diadalmas ellentmondása az egyénisége komorságának.

Nem tagadom, erősebben vert a szívem, mikor szemben ültem vele, hogy megkérdezzem: tulajdonképpen mi adta meg az impulzust e nagystíli nyomorenyhító akció megindítására. Olyan egyszerűen, pözmentes őszinteséggel adta meg a választ, mintha mi sem volna természetesebb és kézenfekvőbb, hogy Budapest inségét Huszár Károly tartozik számontartani és egyedül ő neki van ideje és alkalmja azon segíteni.

A pesti nyomor

— Több ízben végigjártam Budapest nyomortanyáit úgy nappal, mint éjjel. Rémséges és vérdzítő eseteket láttam. Allatoknak sem való odukban, fertőző betegségekkel megrontott levegőjű helyeken tengődik sok ezer és ezer ember. Vannak, akiket saját könnyelműségük döntött végnyomorba, de sokkal nagyobb azoknak száma, akik önhibájukon kívül vannak munka, kenyér, kereset és meleg ruha nélkül.

— Rémséges az elaggott, tehetetlen öregek sorsa. Ugyanilyen a 75 és 100%-os rokkantaké. Különösen siralmas állapotokat találtam azoknál a családoknál, 6—14 gyermek van s alig valami csekély a kereset.

— Emberfeletti inséget szenvednek a nyugtérzeszt, hegydíjasok. Egész házak vannak, melyekben nem lakik egyetlen család, melynek minden tagja ne volna tüdővésztes. Ezek az állapotok nemcsak a szegényeket magukat sújtják, hanem a társadalomra nézve is közvetélyesek. A bűnösök 80 százaléka ezekből a kategóriákból kerül ki.

— Keresztény lelkiismeretem nem hagyott nyugodni. Ennek sarkalására adtam ki egy és fél évvel ezelőtt a Vészkiáltást, melynek hatása következtében készpénzben és természetbeni adományok alakjában közel 140 millió korona került kiosztásra.

— Ekkor külföldön is nagy propagandát csináltam, s ennek hatása alatt jöttek Budapestre a külföldi

missziók, melyek egy-egy milliónál jóval nagyobb értékű adományt osztottak ki, intézeteknek és családoknak.

— Külföldi segélyező bizottságok vezetői panaszkodtak, hogy a magyar társadalom nem tesz oly erőfeszítést a jótékonyaság terén, aminőt ők szívesen látnának. Ilyen levelet írt valamennyi külföldi misszió vezetőinek aláírásával a kormányhoz a nunciusz. Neki nem volt szándékora az idén külön akció indítani. De amikor láttam, hogy a polgármester ur minden jóakarata mellett sem jár azzal az eredménnyel, mely kívánatos volna, mondtam el a nemzetgyűlésen Szilveszter-előtti beszédemet.

— Ezen beszéd hatása alatt sokan személyesen és telefonon fordultak hozzám, hogy szívesen bocsátanak rendelkezésemre nagyobb összegeket, ha azok szétosztására bizonyos garanciákat tudnék vállalni. Látni a magyar társadalom tehetőstagjainak megmozdulását, kötelességemnek tartottam magam a szegények szolgálatába állítani. Felvettem a sajtóban a „Láthatatlan vendég” ideáját, melynek hatása alatt százazrek folytak be.

Kik kaptak sürgős segélyt?

— Nem szándékozom sem új egyesületet, sem új szervezetet létesíteni. Egy ad hoc gyorssegélyről van szó, mely 1000 K-nál kezdődik. Elsősorban megkapta az a 2800 család, melyeknek névsorát a Házban bemutatam. Azóta újabb 3000 család részesült hasonló adományban és még több ezren vannak előjegyezve.

— Egyesületeknek nem adok segítséget, minden kérvényező szigorúan felül lesz bírálva, környezet-tanulmányok alapján. A környezettanulmányok beérkezése után saját magam bírálok el minden kérvényt s a megszavazott segélyt postautalványon kézbesítjük.

— Arra nézve, hogy milyen rétegek közül kerül-

nek ki a segélyezettek, legjellemzőbb, hogy naponta 20—30 postautalvány jön vissza azzal a megjegyzéssel, hogy a címzett meghalt.

— Természetesen nagyon sokan megkísérlik visszaélni akcióikkal. Lényegesen megszorítottuk azokat a feltételeket, melyek alapján a segélyeket ki-

adjanak minél többet! Még nincs annyi, hogy minden kérést kielégíthessünk. Hiszen oly rettentően sok a nyomorgó!

Mig beszél, szeme az ura arcán pihen. Mintha onnan olvasná le a mondánivalóját...

Tehát a „Láthatatlan vendég” méltó fogadására megtörtént minden előkészület. Január 27-én együtt lesz az Országháza ezeregyéjszaka meséire emlékeztető, álomszerűen szép kupolacsarnokában Budapest gazdagságának, előkelőségének, a születési és szellemi arisztokráciának képviselője. Azok a kiváltságos nények, akik nem ismerik a kéréllhetetlen „nincs”-et, akik a minden vágyat teljesítő arany birtokosai. Ugyanekkor sok ezer vértelen arc fordul az Eg felé és sok ezer reszkető ajak küld hálás rebegetést azért az emberért, aki meglátta és felkutatta a szenvedők tömegét, és a gyakorlati kereszténységnek az érző szívnek legragyogóbb példáját adta.

Aki ebben a szomorú országban kacagó keccsel tudja élvezni az életet, aki bölcsean, jóllakottan elégedetten ül a duruzsló kályha mellett, gondoljon azokra, akik a fűtetlen szobák szalmazsákjain korgó gyomorral dideregnek. Aki puha és drága prémeshundában vértézi testét a hideg elől, lássa meg a szakadozott, hitvány rongyokat! Akinek meleg, derűs és harmonikus az élete, gondoljon a „Láthatatlan vendég” csontkezének jeges szorítására, mert nemcsak a rossz cselekedetekkel, de a jó elmúlásztásával is vétkezünk!

Emberek! Keresztény emberek! Ugy áldjon meg mindenkit az Uristen az újesztendőben, ahogy teljesítette kötelességét nyomorgó embertársával szemben.

Özv. B. A.-né, 78 éves. A világon senkije nincs. 13 gyermekel temetett el.

C. A.-né, 72 éves. A férje néhány hét előtt leugrott a hegyedik emeletről, mert már nem tudta elviselni a nyomort.

G. H.-né, 30 éves, varrónő. Már az utolsó ingét is eladta, hogy beteg gyermekének kenyerét vehessen.

S. L., 68 éves, iparos, munkaképtelen. Több ízben az utcán szedték fel teljesen legyöngyülve az éhségtől.

A kegyelmes asszony nyilatkozik

A szorgalmasan dolgozó urinők között észrevétel nélkül ül egy bájos, virulóan rózsásarcu fiatal asszony. Nagyon egyszerű, sötét posztóruhát visel, egyetlen ékszer rajta csillogó karikagyűrűje. De ennél csillogóbb a fényes, barnabársony szeme, melynek olyan a tekintete, mint egy édes, meleg anyai simogatás.

A kegyelmes asszony hetek óta fáradhatatlanul dolgozik. Férjének legbuzgóbb, legpontosabb munkatársa.

Megkértem, mondana valamit arról a nemes munkáról, mely itt folyik.

— Látva ezt a nagy nyomort, mely férjemnek anynyi gondot és aggodalmat okoz, én is ki akarom venni részem a segítségben. A másik akcióban részt venni nem tudtam, most azonban szívvol-lélekkel dolgozom és a nap legnagyobb részét itt töltöm. Leveleket intézek, utalványozok, és a diszkrét természetű ügyek az én kezembe kerülnek. Nagyon örülök, ha nagyobb adomány érkezik, de a kérvényezők még többen vannak. Írja meg kérem, hogy adjanak, még

rően kimúlhat.)... akkor az ülés a névsorolvasás után feloszlatható. Különbben azt hiszem boldogult Návay Lajos igen bölcs ember volt. (Ugy van!) Elismeri, hogy Szmracsányinak nagy parlamenti gyakorlata van, de figyelmezteti, hogy 1908 június 17-én Návay Lajos mellett Szmracsányi vezette a jegyzőkönyvet és olvasta a névsort.

Szmracsányi György: Eerre most hirtelen nem emlékszem.

Bottlik József elnök: Návay Lajos akkor a saját iniciatívájából konstatálta a határozatképtelenséget és az ülést feloszlatta. Az ülésen még több interpelláció volt hátra, a napirend már meg volt állapítva.

A 202. §. alapján és az 1908 június 17-iki precedens alapján fel akartam oszlatni az ülést, azonban megteszem az urak... (Az ellenzéken egy hang: Talán képviselő ur!)... kívánságára kivételesen azt, hogy még tovább öt percig felfüggesztem az ülést.

Rassay beszédére megjegyzem, hogy a tanácskozás nem folytathatjuk addig, amíg Kerekes interpellációjára a Ház a miniszter válasza felett nem dönt.

Szmracsányi György: A házszabályokhoz szólok fel. Az elnök ur egy precedensre hivatkozik, amelyre most nem emlékszem. En is hivatkozom egy precedensre, amely Justh Gyula elnöklése alatt történt, amikor este tíz óráig volt együtt az ülés, mert nem volt határozatképes a Ház, bár a tanácskozásra szánt idő 2 órakerült le.

Friedrich István: Ha csak precedensekkel lehet tartani a lelket ebben a Házban, akkor jöhet a felosztatás. (Zaj.)

Bottlik József elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Felfüggesztés után a képviselők kitűdültek a folyósókra, ahol tovább folyt a házszabály-vita. Altalabar az a felfogás alakult ki, hogy a parlamenti kisebbségnek jogát: az interpelláció előterjesztés lehetőségét nem lehet az elnök által ajánlott módon megakadályozni, mert csupán arról van szó, hogy a kormánypart, jelen esetben a kisebbség tagjai a miniszter válaszában bevérszása nélkül eltávoztak a Házból. Több kisebbségi képviselő hangsúlyozta, hogy ilyen esetek elkerülése érdekében a kormánypart fejelemre kell szoktatni a képviselőket.

C. K. 40 éves 100 százalékos rokkant. Havi 120 K járulékból él 3 gyermekével.

D. J.-né kapitány özvegye. Agyrajáró egy tulzsfolt tömeglakásban. Nyugdíja a betevő falat kenyérré is keves.

F. N., 70 éves, valamikor jónévű festő volt. Öreg szélütött feleségével évek óta nyomja az ágyat.

K. H. asztalossegéd. Nyolc apró gyermeke és heti 450 K keresete van.

B. F., 38 éves, szabósegéd. 6 gyermeke és neje tuberkulotikus.